

Ezen lapok hétfőt kivéve naponta jelennek meg. Előfizetési ár félévre Pozsonyban és Pesten helyben boríték nélkül 7 ft., postán borítékban hetenként kétszer küldve 8 ft. 24 kr., hatszor küldve 9 ft. 12 kr. p. p. A hirdetések minden négyeszer használt s próbétus soraért vgy ennek helyéért 5 p. kr., a kettős sorért pedig 10 p. kr. fizetetik.

Vasárnap

802.

Aprilis 2 1848.

Előfizethet Pozsonyban a kiadó-hivatalban, ventur-utcai Zierer-házban 114. szám alatt földszint, és Pesten hatvani-utcai Horváth-házban 583d. szám alatt földszint és minden kir. postahivatalnál. — Az ausztriai birodalom és külföldre menendő példányok csak a bécsi császári királyi főpostahivatalnál rendelhetők meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

Nemzetiségek és osztályok közti béke! Monarchia! Alkotmányos szabadság, rend, törvényesség!

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Országgyűlés. Kerületi ülés márt. 31-én. Egy különös levél az o világból. Pozsonyi hírfüzér. Megyék: Békésből, Beregből, Ausztriából, Kálföld, Olaszország, Tyrol, Dania, Schweiz, Nagybritannia, Északamerika. Hivatalos és magánhirdetések.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

Országgyűlés.

Aprilis 1-én délelőtt a törvényhozó testület tagjai az országházától a hg Grassalkovics fele palotához vonultak. A keleti fényben ragyogó menet előtt, mely közt igénytelen magyar öltönyű esillagok is tűndököltek, köztök Deák Ferencz, a nemzetőrsereg lelkes vitézei, katonai rendben, harsogó zene kísérete mellett haladtak. Az égről meleg sugarakat lövellő nap mosolygott a díszes menetre, az ablakokról kaczer pillantások méregették a kivont kardu honvédeket, az utcák bámész népesorrtokkal valának kihimezve, minden arcon örömsugár, minden kebelben — a mint hisszük — a kivívott szent szabadság mennyei érzete. A menet nádor ő fensége színe elibe sietett, 's a nemzet háliját vitte hazánk legdicsebb fiának érdemjelmul, melyet Kossuth Lajos gyönyörű szavai tolmácsolának. — Délelőtt tehát tanácskozások nem folytak, hanem esti hat órákor összejöttek a nemzet képviselői 's tanakodtak. A részleteket holnapra tartjuk fen.

Martius 31-én este a független felelős magyar ministerium alakítása iránti k. k. leirat az alsó táblán a legfeszültebb figyelem 's kitörő tetszés között olvastatván fel, rögtön kerületi tanácszás alá vétetett.

Gr. Batthyány L. ministerelnök kijelenté, hogy ezen k. leirat értelmében ministeriumot alakítani 's azt ő felsége elébe terjeszteni kész. (Zajos eljenzés.)

Deák Ferencz Zala köv.: A felolvasott k. k. leirattól kitetszik, hogy a felelős magyar kormány meg van adva; főlöleges mondania, hogy a felelős magyar ministerium még csak forma, mellynek a nemzet élete ad erőt. Az illy formák alatt Franciaországban egyik ministerium zsarnokságot gyakorolt, midőn a másikkal a nemzet nyakát szegte. Ezen k. k. leirattal minden meg van adva, mit papiron adni lehet, és hogy irott malaszt ne maradjon, ez a nemzet erejétől és elhatározottságtól függ. A k. k. leirat dicséretére szavát nem emeli, szóljanak a körülmények 's az érzelmek, miket ébresztett: méltánylására csak azt emeli ki, miszerint nagy becsé fekszik abban, hogy benne a nemzet, vágyait elérve látja; sok ezer ember életét menté meg 's bennünket a polgári háboru örvényétől visszarántott. Ez legnagyobb nyereség, 's ha nemzetnek elég morális ereje van, életet fogadni a holt betűnek. A k. k. leirat azon szavai, miszerint a királyi udvar fenntartásához megkívántató költségekről ideiglenes rendelkezés téssék, biztosítékot nyujtanak a nemzetnek, hogy pénzügye felett szabadon rendelkezhetik; ez az első lépés e tekintetben, midőn a nemzetnek gondoskodnia kell a k. udvar fenntartásáról, mellyre eddig tetszés szerint költöttek. Jelenleg több pontokról kell ideiglenesen gondotkódnai, a kir. udvar fenntartásához, a közös diplomatiához, és a magyar hadsereghez megkívántató különféle katonai testületek ellátására szükséges költségekről. Mind ezekről a jövő országgyűlésen történik állandó rendelkezés, mire szükséges, hogy a pénzügyi minister magát az ausztriai kormányval érintkezésbe téven, eluálja, az aránylagos sommát, az országgyűlés elébe terjesztendő. Annyi természetes, hogy mivel ezt a jövő országgyűlésig elhalasztani nem lehet, vagy most kellene általános sommát meghatározni, vagy mind ezen költségeket ellátatlan hagyni, vagy engedni, hogy azokat szomszéd testvéreink, kik magoknak szinte alkotmányos életet vívtak ki, viseljék. Hogy a kir. udvar fenntartásáról ne gondoskodjunk, vagy hogy a költségeket azon nemzetek viseljék, mellyekkel minket testvéri kapocs fűz össze, azt senki nem akarhatja, a miért most kell valamely általános sommát kivetni, a mit ezennel mint Zala képviselője indítványoz. (Hosszas eljenzés.)

Kubinyi F. Nógrád köv.: Midőn Nógrádmegye az országgyűlés végnapjaiban ide küldé, azt hitte, hogy ő felségének adott szava után vége lesz minden inceselkedéseknek. 'S im a bureaucratikus camarilla utolsó vonaglását tapasztalja; de a nádor erélyessége 's az országos rendek elhatározottsága ugy működött, hogy a camarilla elnémult 's a sziszegő kigyók a földgyomrába bujtak el. Ha a k. k. leirat nem is kielégítő egészen, a fő kérdésre nézve kielégítő, 's a jövő országgyűlésnek lesz feladata bevégezni azt, a mit a mostani megkezdett. Meghatározva vannak a költségek, miket ő felsége kíván, biztosítva van a nemzet a statusadósság élvállalása ellen, a magyar minister ellenjegyzése 's a ministerium felelősége legjobb biztosíték. Nagy nyereség van abban is, hogy azon quasi-kormány, az udvari cancellária megszűnt. A k. k. leiratot el nem fogadni, a nádornak és a ministeriumnak compromittá-

lása volna. Midőn az urbéri viszonyok megszüntettek, a közös telherviselés kimondatott 's a nép szabad lön, ez reá nézve legfőbb, mert a ministeriumról alig van fogalma. A minapjaink — folytatja továbbá — lejárnak, hogy a kiknek itt méltó helye van, azoknak engedjük át a eselekvés terét, 's most nem marad hátra más, mint megkérni ő felségét, hogy közöttünk megjeleni kegyeskedjék. Éljen a fejedelem, éljen a szabadság! a leiratot elfogadom. (Zajos tetszés.)

Madarász L. Somogy köv.: A felolvasott k. k. leirat kettőre hitta fel figyelmét. A hazának öröm közt sem szabad elfeledkezni a jövődőről. A pénz- és hadügy az, miről a leirat nem egészen ugy hangzik, mint kívánna, de értelme még is kielégítő. Osztozik Deák Ferencznek elvében, miszerint a felelős ministerium mellett is, egy minister zsarnokoskodhatik, míg a másikat a nép megbünteti; 's nem abban áll az egész erő, hogy a ministerium meg van adva, de hogy a nép legyen erős. A biztosíték megadatva, mellyek szerint e haza számára képes felhívni a kormányt. Elismeri, hogy a honböldogításában működő ministerek a honállására érdemesek; de hiszi, hogy a nemzet képes leendő nyert kincsét megis óvni. Statusadósság élvállalásától, a mi nem is követeltetik, nem félt, mert e nemzet másoknak terheit viselni nem tartozik; hogy ő felsége kir. udvara fenntartásához szükséges költségekről rendelkezést kíván tétetni, helyén van; helyén van az is, hogy a közös diplomatiához megkívántató költségekről gondoskodjunk, valamint a magyar hadsereghez megkívántató különféle katonai testületek ellátásáról, miert reá áll, hogy ezekre nézve ideiglenesen egy általános összeg határozassék. A sommára nézve legutóljára tartja fen szavát. A mi a magyar hadseregnek az országhatárain kívüli alkalmazását illeti, e tekintetben a k. leirat, 's a törvjavaslat között más különbséget nem lát, mint hogy az ez esetben ellenjegyzés nem a Buda-Pesten székeltő, de ő felsége királyi személye körül leendő miniszterre leszen bízandó. Hogy a katonai hivatalokra kinevezések csak ministeri ellenjegyzés mellett történhetnek, ez olly nemzetijog, mellett történhetnek, ez olly nemzeti jog, mellyet a consiliumnak kellett volna teljesíteni, 's hogy a törvénytelen parancsolatoknak is ezen végrehajtó eszköze megszűnt, ennek örül. A felelőség eszméjéből kiindulva, helyén látja a ministeriumhoz azon felszólítást intézni, miszerint a magyar hadseregnek az országhatárain kívüli alkalmazását oda nem értheti, hogy az akár más nemzetek megtámadására, akár a pragmatika sanctiónál fogva velünk összekötött országok belügyeibe avatkozásra fordíthatassék. A birodalom épségét illetőleg, a magyar hadseregnek alkalmazását szükségesnek tartja; de mi a velünk összekapcsolott országok alkotmány után esdő sohajait illeti, Magyarország soha nem engedheti, hogy azok elnyomásában polgárainak vére folyjon, 's hogy fiait a velünk szívesen kötött szabadságra törekvéseit feldulják. De a hadseregnek küllalkalmazását oda sem tudja magyarázni, miszerint az más országok megtámadására használtathassék. E haza senkit nem fog megtámadni, ki jogait tiszteli. (E nyilatkozat a közönségnek legnagyobb tetszését aratta.)

Gróf Batthyány L. Ministerelnök: Somogy megye tisztelt követének felszólítására megjegyzi, miszerint mi a pragmatika sanctio magyarázatát illeti: a ministerium nevében nyilvánítja, hogy azt hasonlóképp értelmezik, mint Somogy tisztelt követe, miszerint Magyarországnak kötelessége a birodalom épségét megtámadások ellen velünk összekötött szomszédországok belügyeibe 's kormányrendszerük változtatásába nem avatkozhatván. A felszólítás másik részét illetőleg kijelenti véleményét, miszerint olly esetet is képzél, midőn a megtámadás önvédelemnek tekintendő. (Általános helyeslés.)

Kossuth L. Pest köv.: A kir. leiratban két lényeges pont foglaltatik, az egyik az országos pénzügyet, másik a honvédelem szerkezetét illet. E dolgoknak elintézésében egyet nem kell szem elöl tévesztetni, 's ez az, mikint mi a huség alapján állunk azon fejedelem irányában, a ki az ausztriai tartományoknak is koronás főnöke. Míg a sanctio pragmatika fenáll, e kapes következtében elkerülhetlenné válik némelylekről közösen intézkedni. E szempontot nem tévesztve, megjeljük a kellő tájékat. Ha ő felsége Budán laknék, 's a sanctio pragmaticea nem léteznék, kir. udvara fenntartásához szükséges költségeket magunknak kellene viselnünk; most ezen költségeket azon tartományokkal együtt viseljük, mellyek alkotmányos életre serdültek, miben 's általa a trón örökítésében a magyarnak is van része. Hasonló arányban kell hozzá járulnunk a közös diplomatiához 's a magyarhadsereghez megkívántató különféle katonai testületek ellátására szükséges költségek fedezéséhez. A kir. udvar fenntartásáról gondoskodásban constatirozva van a magyarpénzügyek függetlensége. A sommáról nem szól, de hogy ezen intézkedés csak ideiglenes és befog számítani, ebben sok megnyugtatót talál. A jövő törvényhozás a jelen időtől fogva határozandja meg a sommákat, miszerint ha most többet adunk, az beszámítani, ha pedig kevesebbet, az kifog pótolatni. És mi lesz ezen pénzügyi intézkedésnek gyakorlati következése? Az ország 28 millió jövedelméből mit látott eddig a nemzet szellemi 's anyagi felvirágoztatására fordíthatni? A pesti rendiskola és

nevelési segéd intézeteken kívül — semmit. Mi megadjuk, a mivel a királynak tartozunk azon nagylelkűséggel, melly a magyarhoz illő, 's nem engedjük, hogy Ulászlóként szegénységgel küzdjön. (Eljenzés.) Egyébkint az ország minden jövedelmeit a hon felvirágoztatására, a honvédelemre népevelésre, 's így azon erőnek kifejtésére fordítandjuk, melly ellen nincs batalom, mert ez azon érettségre vezet, melly szabadságot kíván, 's ezt a szabadságtól megtudja különböztetni; és fordítani fogjuk az anyagi érdekek kifejlődésére, hogy e hazában, mellynek az isten mindent megadott, paradicsommal találkozhatunk. A sors ugy akarta, hogy a jelen diadal a magyar aristocratának végperce legyen. 'S midőn szóló ezen aristocratának nem hódolt míg hatalomban volt, nem fogja dicsőíteni most, midőn leszállott; de megjegyzi azt, miszerint az aristocratia soha nem szállhat leszzebben, mint midőn az önboldogítás kulesát a népközébe adja vissza. — A melly nemzetnek ez megvan adva, mindent elérhet, mellyel ha nem tud élni, vesszen el. (Közlekedés.) A kir. leiratnak honvédelmi részét így veszi fel, hogy midőn ő felsége elismeri, miszerint a honvédelmi szerkezet 's a körül állások szükségéhez képesti hadi ajánlatok körüli rendelkezést a törvényhozás köréhez, a rendes katonaságnak az országban elhelyezését 's béke idejébeni alkalmazását pedig a királyi helytartónak a felelős magyar ministerium utján gyakorlandó kormányzatához tartozik beváltotta azt, hogy ez országban a kormánynak szuronyokat nem a szabadság felforgatásának megakadályoztatására szabad fordítani. (Közlekedés.) De a sanctio pragmaticeánál fogva a szomszéd tartományok irányába kötelezettségeink vannak, 's midőn e kapesnál fogva a birodalom népei közt öszhangzásnak kell lenni, e tekintetben ő felsége a magyar hadseregnek az ország határain kívüli alkalmazását egyenesen csak legfelsőbb királyi elhatározásról függeszti fel, az ellenjegyzés itt is felelős magyar ministerre bízotván, miben a nemzetnek a hadi dolgokba befollyása ki van mondvá, a többi a nemzet erejétől függ. E törvény, az őrsereg 's egyebek szentesítése után, e nemzet önsorsának urává tétetett. (Hangos tetszés.) Végre kérdés nélkül kíván ön magáról szólani. Ő egyszerű polgár, semmi hatalma nem volt más, mint melly volt az igazságnak, mellynek érzetét keblébe oltá az isten. A gondviselés ujai kiszámíthatlanok; ő a hazafiak legutóbbika azon körülményben volt, hogy keze döntőleg hatott arra, hogy álljon-e meg a királyi ház 's ha mondja, hogy e rescriptum nem kell, polgári vér foly a hazában. Lelkeismeretében tekintett, és ha olly alávaló lehetett volna, hogy a polgári háboru szövetségét veti vala boldogság után vágyó e nemzet körébe, olly felelősséget vállalt magára, mellyt elviselni nem képes, mert a polgári vérről játszani olly bün, mellyre a világon nincs elég kin. (Zajos helyeslés.) Midőn így gondolkozik, a nemzetet önsorsa urává látja és visszaborzad, ha azért, mert minden eszme még kiváa nincs, de kiváa lesz, polgári vér folya; 's midőn mi így érezünk, másnkól is megkívánhatjuk, bár hol legyenek, hogy érezzék e kötelességet, és érezzék azt, hogy ki polgári vért ont, olly bünt követ el, mellyt isten minden átkai nem boszúlhatnak meg eléggé. (Roppant helyeslés.) A tárgyára nézve akint van meggyőződve, hogy az pusztá szó, ha nincs erőnk azt valóságga érlelni, de ha van erő megtartjuk azt az érettségnak mérsékletével. Ohajtja, hogy az ülés illy érzettel oszójék szét, megvárva mikint felelnek meg a ministerek a bizodalomnak. Meg van győződve, hogy e nemzet még csak nagyságának reggelén van és nincs mit multjából irigyeljünk, és ha az ausztriai haz más népek iránt is beváltja szavát, teljesülni fog, hogy trónját hű népeinek szabadságaira fektetendő, ne hídje azt, hogy ezen engedmények által vesztett. A rendszer, mellyen hatalma alapult, korhadt volt, hatalma az alkotmányos formák által erejében nyert és örögedett, és teljesülni fog szólnak szava, hogy a habsburgi háznak másik alapítója a lesz, ki a népeknek alkotmányt ad. Nem gondolja, hogy a sommáról ma kelljen határozni, de elhatározandó, miszerint a törvényezik a közértelemmel elfogadott királyi leirathoz alkalmaztatva formuláztassék, ezenfelül egy hálaadó felírásban megkéressék a fejedelem, mint Nográd követe javasla, hogy jöjjön közibénk és legyen tanuja, hogy a magyar huség nem pusztá szó, tettétést, hazudásigot nem ismer, és a milly tántoríthatlan a szabadság kivívásában, olly rendíthetelen fejedelme iránti hűségében.

Lónya y Gábor: Midőn a képviselők hálát és hűséget fejeznek ki a fejedelem iránt, emlékezzenek meg, hogy még más kötelességek is van. A fenséges nádor erélyes fellépése tudva van, az ország rendinekek kötelességében áll ennek elismerése 's nyilvánítása, minek kijelentésére indítványozza, hogy a követi kar tömegöstől vigye a nemzet háliját nádor ő fenségének. (Közlekedés.)

Szentkirályi M. elnök: Nem csak a követi kar van érdekelve, a főri táblát nem kevésbbé érdekl az eredmény kivívása, miert a főri táblát is meghívni kívánja, hogy ez ünnephet részt venni sziveskedjék. (Helyeslés.)

Bónis S. Az eddigi szokás az volt, hogy midőn a két tábla összesen tisztelkedett, a főpapok közül volt valaki a szónok; ez uttal kívánja, hogy azon férfi, ki olly szépen szolt sziveinkhez érzelmeinket hasonló hangokban nyilvánítsa. —

(Köz helyeslés.) Ezzel e nevezetes ülést esti 8 óra tájban eloszlott. — A martiusi eseményeknek ennél dicsőbb befejezését alig lehetett remélni.

Ime egy különös levél az ó világ ből. Néhány ószinte szó az ugynevezett alkotmány öreikhez a magyar ellenzékhez! Körülbelül 10 éve, hogy a politikai téren a hallgatás embere vagyok — megvallom szerettem hazám színe előtt, hogy több fontos okok miatt — néma hallgatással valék kénytelen hazám és nemzetem boldogságára czélzó politikai discussióknak tanuja lenni. De áldom a gondviselést, hogy a mai napig hallgattam — áldom pedig azért mert nyíltan kimondva, nem tudtam magam tökéletesen elhatározni, mellyik pártot üdvözöljem a haza és nemzet boldogítására czélzó törekvés téren — 10 évi hallgatás után végre a jelen országgyűlésen kifejtett elvek, melyekben famosus meglehetősen adag dictatorialis büzt érzésem, azon szilárd eltökélésre bírtak, hogy történiék bármely személyemmel — a néma hallgatás lakatját számrol levezem, és azt végkép elhajtom. — Először is tehát mint őszinte magyar, egyszerű stylaris modorban — de nyíltan akarok az ugynevezett magyar alkotmány öreikhez — az ellenzékhez szólni. — „Emlékezzenek meg azon nagyon is okoskodó és nagy szavakat elő-varázsoló urak — hogy fenhaházó dictatorialis betanult szerepekkel mit sem fognak nyerni 's miért? felcset — mert minden igaz hazafi — ki a jelen országgyűlés folyamatát figyelemmel kíséri — lehetetlen, hogy által ne tekintsen azon sürü leplel, melly az ellenzék democraticus elveit mesterileg borítja. — Igen uraim! democraticus elveiteket!!!) — mert hogyan kereszteljem másképp azon kebellázót, a honban méltó aggodalmat előidéző iszonyatos eszméket? — mellyek folytonosan az ellenzék főnökeinek szájából, dictatorialis hangon süjtő villamkint, minden egyes — békés uton haladni akaró jámbor hazafira, sőt magát a kormányt sem kivéve súlyos teherkint gördülnek. — Tisztelet becületek sok érdemes ellenzéki tagnak — név szerint elősorolni feleslegesnek tartom, — mert üdvös hazafiai törekvésüket, minden nap lehet a hírlapokból olvasni — és nyíltan megvallom jótevőleg hat illy olvasmány a békés embernek felingerült kedélyére. — Ellenben, ha a vas akaratossággal telt ellenzéki egyént — nemcsak a jelen országgyűlés folyamán, de a megyékben is végig kihallgatni kénytelenünk — csaknem azon rémes gondolat tűnik fel az ember agyában, hogy az ellenzék elbizottságában az 1792ki június 20kai parisi kebellázót eseményeket, vas elszántással akarja haladni akaró nemzetünkkel előidézni. — Hol az ellenzék főnökeitől vezéreltetve, az ingerült miveletlen néptömeg több lobogókat hurezolván magokkal, mellyeken többek között egyikén e szavak valának olvashatók:

„Lajos! a nép megunta a várakozást!”

egy máison reszkesz szarnok — végórát elérkezett 'stb. Már kérdem mire vezetne ez? — Bizony? bizony, ha az ugynevezett alkotmány örei — az ellenzék — dictatorialis hangját nem fogja mérsékelni — a jelen országgyűlés, mellytől a haza, és az alkotmányos nemzet, boldogsága vagy siralmas gyászhelyezete feltételeztetik — nem fog üdvös és boldogító eredményt szülni — és az ellenzék főnökei számoljanak azután, a királyok királyával — ha hogy megátalkodásoknak nem vélt szomorú következményei találnak lenni — mert hogy az europai híri híres szónokok K. L., Sz. M., 'sat. 'sat. tagadhatlan hazafiak — de tulbuzgóságukban elfelejtik — hogy a magyar néptömeg még tökéletesen miveletlen, és még meg nem ért azon élvezetre — mellyet vas akaratlansággal a miveletlen néptömeg saját akarata ellenére is — nekik megszerezni 's megadni — minden kigondolható áron iparkodnak — és elfelejtik minden okoskodások daczára is: hogy az éretlen gyümölcsévés, gyakran halálos betegséget okoz. Azon egyszerű jó tehát, mellyel az éretlen 's miveletlen néptömeg érdekében tulságos vak buzgalommal fáradoznak — nem boldogságát, nem felvirulását a magyar nemzetnek — melly ősei által, temérdek vérrrel szerzett alkotmányát ez ereklje gyanánt, mind a mai napig tisztelte — és tiszteli — de végromlását, pusztulását, és enyészését fogja az előidézni. — A kormány- és öberbírósággal kísérte, az ellenzéknek lovagiatlan merész politicus irányát a végből, minthogy szíven hordozta, a haza és nemzet anyagi és szellemi jó létét és boldogságát — folytonosan a megyékben lakó kormányzók üdvös és czélszerű befolyásait által akarta a nemzet feje felett már már irtoztató rémes alakban lebegő vérszót elháritani. Ezen nemes tettért, a kormány dicső nagy emberét, nem gyanusitgatni — nem rágalmozni — Ulászló decretumaival fenyegetni — de őszinte szives hálával tartozott volna a nemzet. — 'S én hiszem és tökéletesen bizom minden igazlelkű hazafiban — kinek keblében még az alkotmányos szabadság tűz lángja el nem aludt — hogy a kormány ezen üdvös, és czélszerű rendelkezését méltányolván, a mostani megyei dicséretes rendszert — mint a jelen politikus kétes mozgalmaknak egyedüli biztos garantiáját maga valóságában, minden áron fentartatni hazafiai sz. kötelességükül teendik — és mindent el fognak követni, hogy a kormány illy üdvös rendelkezése következtében — minden további sértő gyanusitgatásoktól, és megátalkodásoktól megóvatassék.

De ugyan mit is akar az ellenzék? — mert ha a dolgot érdemileg felvesszük — a conservativ, és az ellenzék csakugyan egy téren agítal, — csak avval a kis különb-

*) Már késő. — Szerk.

séggel: hogy az első kitanult, megállapodott, próbált 's biztos négyes fogattal indul ki az országházból, és jól elkészült uton — a szöke Duna jobb partján minden erőszakos rászokás nélkül, tisztelet teljes komolysággal halad Buda felé — míg az ellenzék ötös szilaj fogattal, ugyan csak az országházból indulván ki, de utját a Csálóköznek irányozva, mindjárt, ha két lábnyi kerekvágások között is sebes nyargalva halad Buda felé: duló fergetekként összezesz mindent, mi utjában áll. — Végre Budára érven — a várban kanyaruló uton — már kiállott a szilaj ötös fogat, fülét farkát leboacsátja, hiába pattog suhogójjal az ügyes kocsis, — lassu bizonytalan léptekkel — alig bír a hely színére vanczorogoni, megáll, az izadság' patkázik szegény párákról, oldalai, orrlyukai fuvóként járnak — végre nagyot szédülve mind az öt összeomlik, végvonaglásaikban egyet rugnak lábaikkal és a szusz végkép kirepül belőlök; a conservativ négyes fogata pedig a legnagyobb kényelemmel, bár kevésé később Budára ér a várba kanyaruló uton, a fogat ügyes és okos kocsiá suhogóját kibocsátván nagyott pattant, mire a nemfáradt lovak felrugnak büszke száguldással kapják meg a kocsiát, és egy perc alatt — hátra hagytott utjokot mibe sem véve — a kitűzött helyen szép esendesen meg áll — hidjék meg nekem az ellenzéknek igen tisztelt, és bölcs urai! hogy ezen négyes fogattal, meg azon perczben, meglehet indulni, bármellyik részébe is a szép magyar hazának. —

Illy hasonlatosságba működik a két párt, minek következtében, alázatos véleményem a volna, hagnya fel az ellenzék szilaj ötös fogatával, és elégedjen be még jelenleg egy harmas fiatal fogattal — mert biz Isten! vagy a kocsinak, vagy a bent ülök valamelyikének — könnyen nyaka törhet — mi minden esetre sajnos dolog volna — mert ugyanazon egy cél, ugyan azon egy elv van és fog az két pár érdekébe t. i. nemzeti átalakulás. — Csakhogy az ellenzék ha egy kis részt lát, és azon valami hasznót reméll magának becsémpézni — mindjárt a legnagyobb exacerbatioval feljajdul, és mérgesen kiáltja: fiat justitia aut perat mundus — pedig moderata durant — — ennyit az ellenzékhez — most hozatok szölok mélyen tisztelt elvbarátim! — Az ugynevezett alkotmány öreinek, az ellenzéknek — bármely cselzővnyes fogásai — csipős gunyai ne legyenek képesek szilárd elveteket megingatni — összevetett vállal tehát — és egyesült erővel haladjatok bátran, habár lassabban is, a már egyszer kitűzött, átalakulási uton, és késő unokaitok hálás köszönettel fogják azon szilárd férfias elhatározású ságtokat áldani, mellyeket az ellenzék csipős gunyainak, a haza és alkotmány érdekébe, önmegtadástokkal is elibe gördítettetek. — Alkotmányos szabadságunk felett cherubikint lebegő, és örkődő legjobb koronás fejedelmünket pedig, a nemzet igazi jó atyját jobbagyi alázatos hódolattal kérjétek meg — hogy a kormány által, dicséretre sen rendesített, megyei rendszernek, jelenlegi autonómiját, továbbra is megahagnyi — legkegyelmesebben sziveskedjen. Mivel mint feljebb, ugy itt is ismétlem, hogy a mostani kétes és veszedelmes dictatorialis politicus hangulatok és elvek mozgalmaknak — legnagyobb — 's legbiztosabb garantiája, az alkotmányunk felett, magasztos élet figyelemmel örkődő mély belátásu kormányának üdvös rendelkezése. Irtam Ungvárt mart. 12ei 1847. — Báro Reviczky József.

Megyék.

BEREGBÖL, rendkívüli közgyűlés Beregszász mart. 23. Közgyűlésünk volt martius 20kán. E megyének jel-szava „egyértelmű.” Ugy van! A körülmények mellyek kedves hazánk bizonytalan jövőjét rejtik magukban, öszvetartásra intenek, nehogy az ömagnak között történető meghasonlások vérszót döntsének. A napirenden lévő politikai események, nekünk nagyszerű tanuságot nyújtanak. Nekünk is feladatunk az anarchia irtoztató örvényétől borzadni. Bereg megye meggyőződött arról, hogy az átalakulás nehéz munkáját be kell végezni. — Midőn hozzánk a bécsi események azon híre, hogy dicső királyunk a szomszéd atyafiaknak alattvalóinak, miután illy régen sovárogtak, megadta, örülünk, mert felséges hivataát teljesítette, midőn a 19dik század igényeinek atyailag engedve, eddig is hív jobbagyainak alkotmányos jogokat adott. Ő felsége kivitta ez által azon általános elismerést, miszerint a magyar király alattvalóinak javát 's boldogságát ohajtja. — Követeink jelentéseiből azt is megértettük, hogy Metternich rendíthetetlen látszó rendszere immár megszűnt, — gr. Apponyi leköszönt. Tehát más csillag fog feltűnni a magyar egén. E hon jó királyja tiszta keblü magyarokat ültet az illető helyre. — Örömmel értesülend arról is, hogy István nádor erélyes közbizletét nemcsak ígérte, de azt használndja is, mert a nemzet forró ohajtásait tudatja, 's annak sikert is eszközölni törekszik ő felségénél, 's hogy a teendő iránti felirást egy fényes küldöttség viszi Bécsbe, azt bcsüljük, adja Isten, hogy e nemzeti ohajtást dús eredmény kövessék. Követeink jelentéseiből azt is megtudván, hogy az adminisztrátori rendszerből származott sérelmet illetőleg, az erre vonatkozó k. k. leirat tárgyalásánál miként szavaztak? E kérdések eredménye lön, hogy mivel e megye utasítása szellemét el nem találták, tehát eljárásuk nem helyeseltetik. Ezen most ne aggódjanak kedves követeink, tegyék azért ezután azt, mit a hon érdekében tenniük kell, eddig is, hogy haza iránti érdek vezérlé önököt, meg vagyunk győződve. Párt- és személyes érdeknek meg kell szünni, magunkat előlmi nem szabad. A rend és szabadság érzete lelkesítsen benneteket! — Olvastattok a követeknek küldöikhez intézett szózatuk;

annak minden pontját sajátunkká tettük. Kimondatott e megye rdeit által, mikint az álladalom szilárdítására mindent tenni kell a magyar sark törvények megváltoztatására nézve fenhagyván maguknak a rrk, miszerint őket a követek sebes postán tudósítsák. Ujabb utasításba adatott: az eskütszék felállításának, a só ára leebb szállíttassék, „nisi in extrema necessitate“ záradékul eltöröltessék. — A megyében lévő sós források megnyitassanak, ha siker nem követi, mindenesetre meg fognak nyitattani, ez is kimondatott. — Az örkös főispánságok eltöröltessenek. A vámsorompók enyésztessenek el. — A magyar király egy részét az évrnek Magyarországon töltsék. Legnagyobb lelkesedéssel karoltuk föl ezen indítványt, 's határooztatlag ki is mondánk, hogy ezt is eszközöljék a követek. — Ezen indítvány is azt mutatja, hogy a magyar kimondhatlanul szereti királyát, 's ha szükség, érte meghalni is kész. Határozatba ment az is, hogy minden héten egyszer közgyűlés tartassék, vagy a körülményekhez képest harmadnapra is összehívhassa az első alispán a megye rdeit. — Evnegyedes közgyűlésünk jövő hétfőn kezdődik. — R. end. 1. ev.

BÉKÉSBÖL. Gyulán, f. évi mart. 22. Egy szives „Isten áldjával!“ üdvözölték az alispán háromszinű lobogók alatt, és a nemzeti dal hangoztatása mellett öszvesereglett, — a gyűlés kinyitása perczétől fogva azonban ünnepélyes csendben álló, a megyeház táguvarán alig férhetett népgyűlézetet; sziveket megható lelkes szónoklatában előterjeszté a nap fontosságát, ünnepélyes dicsőségt, mellyen általánosan az europai ismert újabb, legközelebb pedig a bécsi és pesti napi események, 's az idő komolyan intő jeleit megértő jelenleg együttülő magyar országgyűlés eszélyes és hazafias, fellépése és eljárása következtésül, e nap már ezen gyülekezetben együtt a néppel, 's a megye minden rendű lakosaival ünneplhetjük a magyar alkotmányos szabadság első diadalát; — felhozá, mikint az öszvehívott népgyűlésnek még a tegnapi dolgok állása szezint a pesti polgárság által országgyűlési kívánat alakjában szerkesztett 12 pont tárgyalása lett volna a főteendője — azonban Istennek hála! az országgyűlés hitelt felülmuló gyors, és szerencsés haladása, melly a legközelebb mult éjjel gyorspostán érkezett követi jelentéséből 's hozzá mellékelt már csak szentesítést váró törvényjavaslatokból kétségtelen, ama pontok feletti tanácskozást feleslegessé tette; egyébiránt az elnök e gyűlést megnyitó beszédében rövid kívánván lenni, bővebb értesítés és felvilágosítás végett a követi jelentést és mellékleteit a jegyzői tisztségnek átadván, felolvastatt: 1) Pest városa nevében szerkesztett, 's már országgyűlési ismeretes, 's 1849ik évi mart. 15ről kelt 12 pontokat magában foglaló felhívás. 2) az országgyűlési követeknek mart. 19ről kelt, 's az éjjel gyorspostán érkezett tudósítása, is azoknak mellékletei a nép viharos örömtapsai között. Felolvastatt továbbá, 3) gr. Batthyány Lajos nemzeti miniszterelnöknek az alispánhoz intézett 's mart. 17ről kelt körlevele, mellyben a rend fentartása felelősség alatt hagyatik meg, ugyan e tárgyra vonatkozólag, 4) a megye főispánjától, és végre 5) a m. helyt. tanácsról a rendet illetőleg ugyancsak mart. 17ről intézvény; — mellyben tudomásul értesítettik, egyszersmind a megye, miszerint ezentul a független magyar miniszterelnöknek tartozand a törvényhatósági elnök is felelősséggel. Mellyeknek felolvasása, és a közbejött nyilatkozatok, indítványok következtésül, ez emlékezetes ünnepon éntelmeinket, akaratunkat, megállapodásainkat, 's tekintőleg köznyilatkozatukat következőkben foglaljuk az együtt levők: Mi Békésmegyének 160,000 főnyi öszses megyei népségünk nevében, és képében, mai napon először egybesereglett, rendkívüli népgyűlése, — buzgó fohással és ösztatlan hálával járulunk minden előtt az igazságos Isten mérhetlen kegyelméhez, ki nekünk e nagy napon, az üdvözítő alkotmányosság, és közzabadság örömnapiját megörni, a nép százados ohajtása teljesülésének részeseivé, 's tanuiva lennünk megengedte; — tisztelettel, 's köszönettel fogadjuk tejedelmünknek a nép millióihoz atyailag hajló kegyét, — elismeréssel adozunk az országgyűlési követi karnak, köztök saját képviselőinknek is, — ugy az ország jó akaratu nagyainak, hogy tiszta hazafiasággal, kellő eszélyességgel az idők komoly fordulatának, különösen pedig egész századok művét órák alatt szerencsésen bevégző jelen nagy napjainknak, az igazságos Isten ujakint intő jeleit megértve, — azon természeti örök igazságokat, mellyeken, mint egyedül biztos alapokon nyughatik csak a népek és nemzeteknek közjóléte, szabadsága, és dicsősége, — törvénybe részint már beigtatták, részint rövid napok alatt törvénybe igtatni el is határozták; és mindezzel a polgári vértől szennyezetlen békés átalakulást hitelnen gyorsasággal lehetővé tenni, a magyarnak új hazát, 's a nemzetet nagygyá és erőseé teremteni igyekeztek, és folyvást igyekeznek. — Melly hazafias igyekezetnek, hogy annál biztosb sikere lehessen: alázatos felirással kérjük meg ő felségét, hogy mind a közösterhiviselés és urbéri viszonyok megszüntetése, mind a többi — részint már felterjesztett, részint még felterjesztendő törvényzikket kegyelmesen megerősíteni méltóztassék. — Minthogy pedig a jelen országgyűlésen alkotott és mig alkotandó törvények az alkotmány sáozaia csak most befogadott nép betolyásán kívül voltak, és lesznek hozva, meghagyják az országgyűlési követeknek: a) hogy indítványozzák, 's törvénybe is igtatni igyekezzenek; miszerint az érintett öszves törvényzikket a jelen országgyűlés folytatásául Budapesten egybehivandó, 's már a népet is képviselendő legközelebbi hongyülésen újabb tárgyalás alá vehetőnek világosan kimondassanak, 6)

hogy még ezen folyamatban levő országgyűlésen alkotandó külön törvényben a népképviselőket az egyenlőséghez minél inkább közelítő legfőbb alakra fektetni igyekezzenek. — Egyébként szilárd hitünk és meggyőződésünk levén; mikint hazánk mostani állásában, a nemzeti új születés küszöbén csak a rend és csend fentartása szentelheti meg minden lépteinket, kimélheti meg a polgári vért, adhatja meg a szabadság diadalát, de bárha belső lelki örömmel vala tapasztalható, hogy ez első népgyűlésben a váratlanul meglepő dolgok feletti öröm első kitérési között is zavartalan rend, béke, 's tiszteletre méltó komolyság uralkodott, — bárha országszerte ismeretes értelmes és becsületes lakos társainkban határtalan bizalmunk van, mikép azzal bizonyítják be Isten és ember előtt; hogy megérték a szabadságra, miszerint vele soha vissza nem élnek: mindazáltal mivel illyes időkben, illy körülmények közt akad könnyen konkolyhintő, ki az egyes értelemeket rosszlelkűleg kihágásra ingerli; — mivel más vidékekről is jöhet a csendességre, vagyon és személyes bátorságra megtámadás, sőt mivel magának a szabadságnak is lehet ellensége: azért a megye lakossáiból Szombathely Antal első alispán elnökelete alatt a nemzeti őrség mikinti felállítására iránti vélemény adásra vegyes küldöttséget nevezünk, 's meghagyjuk, hogy a napok mulva bekövetkező évnegyedre közgyűlésre mellőzhetlen tervet készítsenek. — 'S addig is míg a nemzeti őrség felállítását, a megyei, és községi hatóságokon kívül min magukban egyenkint és öszvesen keressük a rend biztosítékát, mely nem lehet többé csekély; mert a mai nap öröm könnyeivel, mint szentkeresztelő vízzel a polgári testvériségre örökre és elválatlanul fel vagyunk avatva, testben, fejenként külön, de szívben és lélekben egyetemesen összefort, szabadságra megért magyar nép részét képezzük. — Rend, béke és szabadság, testvériség és igazság! hiven őrzendő kitérőt jelszavaink üdvőt áldást minden békes jó embernek, büntetést és átkot a rossz lelkű ámitónak, a rend és törvény tapodónak. — Ezekre hiven figyelve nyugodt kebelrel várjuk a már-már szétoszlanó országgyűléstől nemzeti létünk megalapító reform törvényeinket, 's azok kihirdetéséig gondosan ova gondunk bántani a fenálló régiebb törvényeket. — És mindezek után újra meg újra határtalan hazafiúi közörömmel fejezve ki, hogy az ezen megye által oly lankadatlan lelkesültséggel mindig folyást utasításul adott, 's egy részben elhazánsági édes gonddal ápoló saját gyermekeiül is vállalott reform eszmék nemzet teremtő törvényekké alakulhatnak, — 's elrendelve, hogy az első népgyűlés jegyzőkönyve egy szebb jövő edes zálogul, 's házi tüzeiknél otthon maradt polgártársaink kellő felvilágosítására, és teljes megnyugtatására az urbéri és közösteherhivatali törvényjavaslattal együtt a megyebeli minden községnek egy-egy hiteles példányban rögtön kiadassék; — ameg számlálhatatlan nagy tömeg, itt először népgyűlési alakban egybegyűlekezve, végre Istenhez emelve fel ujjait, fejenként és mindjában komoly ünneplés esküt mondanak arra: hogy az ohajtott nemzeti szabadság kivívására, és állandósítására a rendet és békét tartván főköveteknek, azt mind magunk fentartjuk, mind másokkal fentartatni kitelhetőleg igyekszünk, 's e napi testvéri összeforrásunk bármily sorsban örök életben és halálban elválatlan leend, — Isten minket és ügyünket ugy segítse! —

BAJA, mart. 22. Nyitva áll a polgári emlékkönyv, melynek első sorába azon szent ígéret jegyzetét a bajai tanács-község, melyet nemzeti zászlójára iratott: „Éljen a király — éljen a haza — alkotmányos reform, — szabadság — egyenlőség — béke és rend“; 's van-e magyar szív, mely e nagy szavaknál érzékenyen fén ne dobogna, hazafiúi érzelmében nemzeti adóját a haza oltárára letenni vonakodnék, és polgári kezét egyesülésre nem nyujtáná? hogy nagy legyen a haza, dicsó annak felkent királya, hatalmas a nemzet-nép. E pálya-irányi eszmék egybelánczolva a polgári átalakulás mozgalmi pillanattal 's főteendővel, lelkesülésre ébreszték a rég polgárisult bajaiakat, kik folyó hó 19. a nemzeti reform előőrmétől felbuzogva a város ház udvarán igen számosan följelentek, hol lelkesítő szavakban előterjesztették, miként a jelen események kifejlése 's az átalakulási percek fontossága tekintetéből a nemzet jobblétének főszempontja igényli, hogy a béke, rend és csend szentül fentartassék 's e fölött örökös bajnokok gyanánt kebelbeli egyesült polgár-katonaság hivatott fel, elfogadván a városi tanács-község és nép ünnepléses egyhangúsággal a pesti 12 pontot. Ez a magyar nemzet szívéből áradt forrás kiömlésének keresztetelgett, 's ebbe a nemzetnép legtörőbb ohajtása fűzöttnek lenni nyilvánított, 's e nagy nap, mint nemzeti örömnép az egész város kivilágításával megszenteltetvén, e buzgó felhívás oly lelkesülten teljesített, hogy nem vala ablak, melyben két világ nem hirdeté a dicsóítást, 's legszebb rendben, nyugalmas csendben, méltólag nemzeti ünnephez mult el az új születési nagy nap 's éjszaka, melyen a polgárkatonaság szép hivatásának dicsóileg megfelelve, a személyi 's vagyoni közbátorságot tökéletesen biztosítá, 's a nemzet nép szabadságának első örömeit szerencsésen átélve. — E fenséges ünneplés 's nemzeti öröm örökítésére a városi tanács-község az e békés átalakulás főintézőjét — a magyarok Istenét szent egyházában dicsóitani 's ünneplés „Tedeumot“ folyó hó 27re határozni sietett, melyen a polgár-katonaság diszelve mellett a nemzeti zászló a város házában kitűzetni rendeltetett. Polgári kezét nyujtja Baja minden rokonszenvű városoknak, hogy dicsóen egyesülhessen a polgári nemzet-testbe. Éljen a király! virá-

gozzék a magyar haza! alkotmányos szabadságában dicsó legyen a magyar polgár-nemzet. Baja város tanács-községe határozatából. Közli Sebők József főjegyző.

POZSONYI HIRFÜZÉR. Egünkről a felegek elvonultak 's lón borura derű; az országgyűlés folyama alatt nem volt ülés, melyhez oly feszült figyelem, annyi résztvetéssel volt, mint a mult péntek estiekhez; a teremek annyira tömve még nem voltak, különösen a főrendeknél a karzat felét hölgyek foglalák el, kik egy gyönyörű virágkoszorú kivül, mely az elnöki asztalra téteték, nádorunk beléptével virágot hintének 's fensége fejére; az éljenek, az örömrivalgás leírhatlan; a pillanat magasztosságát csak érezni lehetett; a hét elején volt hideg napjaink megváltozván péntek óta az ég is derült tavaszi meleggel mosolyog reánk. Szombaton délelőtti 11 órakor egész nemzeti őrsereg az országház előtt, korán sem fenyegető komor arczokkal mint multkor, hanem vidor tekintettel, éljeneket hangoztatva az időszakonként érkezett neves táblai tagoknak; 1/22ra megindult a két tábla fényes diszöltönyökben tisztelegni és köszönetet szavazni nádorunk 's fenségének azon nagy eredményekért, melyek kivívására oly ritka elhatározottságot áldozott a hazának; elől ment a nemzeti őrség a katonai zenekar Rákóczy-indulója mellett, két zászlóval minden zászlóalj külön katonadobossal ellátva; két oldalról ropant népsereg kíséré a menetet; a Grassalkovich-palota előtt a nemzetőrség sorállást képezett; az országgyűlés, végezvén nádor 's fenségénél tisztelegését, félóra mulva visszatért 's a nemzeti őrsereg előtt összecsoportosulva várt; nem sokára harsány éljenek hallatsának, nádorunk 's főhsége lejött és szemlét tartván az őrsereg felett, a palota udvarára ment, melyen keresztül az összes őrsereg előtte zeneszó mellett elvonult sűrű éljeneket hagyván hátra nagy nádorának; a mi után az országgyűlés tagok eloszlának, a nemzeti őrség pedig előbbi rendben zenével haza kísérte vezérét. Most már mindenütt készületek tétetnek egy részről királyunk 's felsege fogadtatására, ki 8—10 nap mulva váratik Pozsony falai közé, bezárandó az országgyűlést; más részről indulásra, megvinni a haza minden pontjának e jelentékeny országgyűlésen kifejtett nagy eredményeket. — Pesten mart. 28. éjjel, a P. Hírnap szerint, 31 mázsa puszkapor foglataték le egy hajón a nemzetőrség által; e löpor szállításáról értesülvén a csendbizottmány jelentést tett az ott lévő minisiteri felhatalmazottaknak, kik a felvételét azonnal elrendelék és a dolog iránt kérdést tette a katonai főparancsnoknál, ettől azon választ nyerek: hogy a löporok Eszékre kellett szállítatnia, hova elindítása sürgetteték is, de a löpor nem adatott ki, hanem az egész ügy vizsgálat alá véteték. — Itt azon hír kering, hogy Pesten az új épület a nemzetőrség bevette, miután az ott fekvő pattantyús ezredet kiszorította volna. Ez eseményről a pesti csütörtöki lapok hallgatnak. — A P. Zeitung írja, hogy a két váltótörvényesek latin köriratu és kettős sas-fővel ellátott hív. pecsétjei a nép által elvétettek 's a megyeház udvarán nyilvánosan beráspolyoztatván, mint történeti emlékek a nemzeti muzeum régiség-tárának ajándékozattak. — Ugyanazon lap mint hallott hirt közli, hogy Zimonyban a nép, jelesen a napszámos-osztályból, a gőzhajózási hivatalt megrohanta, meg hogy a gőzöskön rombolást vitt végbe, boszúból, mivel ez intézet által kenyérkeresetben rövidséget szenvedett; e hír még egy másikkal egészítették ki, melyszerint Zimonyban készületek tétetnek Belgrádba törni, onnan a török őrséget kiűzni és a híres vár falaira a nagy nemzeti zászlót kitűzni. Szerbiai tudósításokból tudjuk, hogy a mozgalom ott is beállott és sokan beszélik, hogy Szerbia Magyarországhoz akar csatlakozni. — Pestre Újvidékről és a pancsovai határőrségről küldöttések érkeztek, meghozni a középpontnak az ottani rokonszenvet. — Csongrád, Szentes, Kassa több más városokkal jelenték a pesti csendbizottmányok, hogy a reformokat örömmel támogatják, egy szersmind bizalmat szavaznak a bizottmányok. — Rendzavarásról ma sem hallhatni.

AUSZTRIA.

A Wiener Ztg. mart. 31diki száma hivatalos kimutatásba közli az ausztriai finansziyget az 1847. novemb. 17. f. 1848dik év febr. utoljái, és így négy hónapra, mely, kimutatás szerint az ezen időszak bevétele 1,853,308 ftal haladja a kiadást.

A bécsi nemzetőrség következő pontokban állapodott meg a nemzetőrségi tisztikar alakítása iránt:

- 1) E nemzetőrség fővezérét a császár 's felsege nevezi ki. A többi tisztet a nemzetőrség által választatnak.
  - 2) A jelenleg történendő választások 1848 június 14ig, fognak tartani; a mikor új választásoknak leend helye.
  - 3) A választások évenkéntiek, 's mindig június 14kén eszközöltetnek. A volt tisztet újra választatják.
  - 4) A választásoknál az aránylagos szavazat többség dönt. A kapitányokig bezárólag minden nemzetőr-szavazati joggal bir. Ezekon felül minden szakasz egy választó képviselőt nevez ki, kik a megválasztott tisztekkel együtt választandják a főbb tisztet. — A választások minden tisztségre külön, vagy többre együtt is eszközöltetnek.
  - 5) A választások a kerületi parancsnok vezetése alatt tirkos szavazat után történnek.
- A bécsi újság ugyanezen száma, egy olvasásra méltó cikket közöl a humanitás érdekében, melyet az önméltósága érzetere emelkedett újabb kor nemes irányja követel. A jeles cikkből következőket emelünk ki: „Nem

várhatjuk-e meg, hogy szabadság és boldogság az embert jobba; nemesebbé teend; a helyett, hogy aljasítaná? A megszabadított nép azonnal jobba lón. A szabadság első hajnalszürkülete Nápoly-, Róma-, Francia- 's Németországokban, mindenütt testvérekké forrasztá az embereket. A megszabadított nemzetek első műve volt, a bűnös kormányok vétkeit jóvá tenni, 's azokat emberi 's polgári jogaikba visszahelyezni, kik azoktól általuk megfosztattak. El lón ismerve, hogy nincs való szabadság ott, hol milliók közt csak egy is meg van fosztva emberi jogaitól. Igen! kimondom: a zsidók megszabadítottak. 'S miután itt azok üldözötését, 's egy ellenök „die Juden, wie sie waren, sind, und bleiben werden“ czim alatt megjelent röpiratot megemlít, folytatja: „Illy alávaló sértés nem a zsidók, de maga a saját ellen századunkban soha és sehol még meg nem jelent stb. — E humanitas lehelte cikket igen jó lesz figyelmükre méltatni a magyar ál szabadság barátoknak is.

Biztos hírek szerint következő alapvonásokból áll a bizottmányt által tervezett német-vezetési alkotmány: A német parlamentnek feladata a német népfajt, keleti Poroszország és Schleswig befoglalásával, mint egy nemzet képviselni. Ennek alapján az képviseli Németországot a külföld irányában; had és bébe fölött határoz, követségek 's hadseregek felett rendelkezik. A vám, posta, mérték-egység iránt tervet készít. Az egyes német tartományok törvényhozásait lehető egyenlő alakra fekteti. Felügyelése alatt állandanak az összes németországi sajtó-, gondolat-, lélekösmeret- és vallás-szabadság; társulási, gyülekezhetési, 's tartózkodási jogok. Egy német kormánynak sem leend külön hadserege, 's külön követsége; ellenben mindenik kötelezve leend a honvédelmet rendszerezíteni. A parlament két kamrából áll, fejedelmek és népek kamrájából. 50,000 lélekre jó egy követ, 's 3 évre választatik. A parlament évenként nov. 15dikén ül össze legfelébb 3 hónapra. A végrehajtó hatalom kezelésére egy szövetségi fejedelem választatik — felelős miniszterekkel — 3 évre stb.

KÜLFÖLD.

OLASZORSZÁG. Lombard-Velence általános fölkelése 's Ausztriától elszakadása kétségbe vonhatlan bizonyosság. Churból mart. 25dikéről a majlandi schweizi consulnak következő levelét közlik: A háromszínű zászló leng a vám és középületeken. Az ausztriai seregek elhagyták a várost. 5 napon át szüntelen zúgtak a lármarhangok. A bombák és röpentyűk, melyek a városba dobáltattak, csak tüzelék a polgárok bátorságát 's erélyét. Az egész város torlaszokkal van elzárva; a házakból téglák 's cserepek hullottak a hátráló csapatokra. A városban 150 halott van; a sebesültek száma nem tudatik. A katonai csapatok tetemesebb veszteséget szenvedtek, — legalább 500 kövitéz 's 50 tiszt maradtak halva. — Bergamo és Pavia a nép kezében vannak, az alkirály fia Bergamóban elfogatott. Mindenütt a legnagyobb rend uralkodott; az egész városban mindenki szigoruan megtartá állomását. Ideiglenes kormány alakult 9 tagból, élén Casati, Podesta, és Boromeo gróf állnak 'sat. Radeckyról különböző hírek szárnyalnak; némelyek szerint elfogatott 's majlandba vitetett. Gallarate és Busta környékén a nép a katonaságot lefegyverzé 's 6 ágyut elvett tőle. A majlandi proclamatióját, léghajó vitte ki a városból, mely az ausztriai őrsapatoktól jó távolságban szállott alá 's adta tudtul a közleg Bergamoi felkelőknek a város segélyre felhívását. Bergamóban 800 ausztriai őrség is lakanyába zárta be magát. A polgárok egy küldöttség által hívták fel a fegyverletétel, 's szabad elvonulhatásra. A küldöttség, a katonák által letartóztatott. A nép a küldöttek kiszabadulhatása végett fegyverrel elvonulhatást ajánlott a katonáknak.

A majlandi lapok mart. 23ról több rendeleteit közlik az ideiglenes kormánynak. Egy közülök következőleg hangzik: Polgárok! Mig a harc tart, nem időszérű, véleményeket állítani fel drága hazánk jövő kormányformája felől. Jelen pillanatban egyedüli hivatásunk annak függetlenségét kiküzdni, 's jó polgároknak nem szabad mással foglalkozniok mint a harcossal. Mihelyt ügyünk győzött, azonnal tanácskozni 's határozni fog a nemzet ügyeink felett. Majland mart. 22. Cassati, Elnök, Boromeo, Pompeo, Litta, Antonio, Berretta 'sat. Eddigi nyilatkozatok után egész Olaszország a Pápá vezetése alá fogná magát adni.

Botzen, mart. 25. Velence San Marco köztársaság neve alatt köztársasággá alakított. Ausztria részről gr. Zichy és Pálffy alkudoznak. Az összes katonaság elvonul, az Olaszok maradnak. Hadiszereket és pénztárat a köztársaság tart maga. Az egység végrehajtásáig gróf Zichy parancsnok helyben marad. Treviso a köztársasághoz csatlakozta magát. — Jökor reggel utazott a városban át a Modenai herceg, a Parmai herceg kíséretében, mindketten gyalog. Az alkirály is elutazott Németországba.

Tyrol. Trientben a nép a kormány épületeket megrohanta 's mindent szétrombolt. A tanács által egy felirást iratott alá, melyben Lombardiához csatlakoztatást kívánja. A városban az olasz színek tűzettek ki.

Dania és a schleswig-holsteini hercegségek. A mart. 27ik hamburgi „Börsen-Halle“-ban a következőket olvassuk: A schleswig-holsteini küldöttségnek adott felelete a dán királynak azon fordulatot adá a Dania és a hercegségek közt évek óta létező viszályoknak, mely egyik vagy másik részre eldöntőleg fog hatni; senki sem csinálhat magának illúziókat. A király kijelenti elhatározását, hogy Schleswiget Daniával egy testé forrasztandja. Amde Schleswig német tartomány, 's kötési-

leg elválaszthatlan a német szövetségi tartománytól Holsteintől. A hercegségek el vannak határozva, hogy kötései igazaitól el nem állanak, a német szövetségi gyűlés 1846-ban sept. 17-ki határozatában elismeré a hercegségek elválaszthatlanságukat, és a porosz király folyó hó 24-én kelt iratában megerősíté ezen határozatot a szükség esetében leendő hadi segítség ígérete által. Dánia tehát kétségtelenül Németországnak áll ellenében.

Ugyanazon lap közli a Dán királynak a hercegségek küldöttjeihez intézett feleletét, mely így hangzik:

„Önök megkeresésére kinyilatkoztattuk, mikép el vagyunk határozva a mi holsteini hercegségünknek, mint önálló német szövetségi tartományok egy, széles alapu választási jogra épített, valóságban szabad alkotmányt adni, a melyben a népfelgyűlés, sajtószabadság, s egyesülési jog kellőleg meglesznek.

Hogy ennek következményeként a mi holsteini hercegségünk saját kormánya és hadán kívül pénzügyeit is maga kezelendé mihelyt a még más feltételek mellett Dánia és Schleswig között történendő egyesülésnek elrendezése meghatározatik; hogy mi ezek mellett egy erős és népszerű német parlament felállítása körül nyilvánuló igyekezetekhez magunkat nyíltan hozzácsatlólandjuk.

Hogy nekünk sem jogunk, sem hatalmunk, sem akaratunk nincs a mi schleswigi hercegségünkbe a német szövetséggel összevegyésére; ellenben Schleswignek Dániával elválaszthatlan kapcsolat egy közös szabad alkotmánnyal meg akarjuk erősíteni; elvagyunk e mellett határozva Schleswignek önállóságát terjedelmes tartományi institutiókkal, nevezetesen saját országgyűléssel és különigazgatással erősíteni. Értésükre akarjuk önöknek továbbá adni, hogy erős ohajtásunk, a legőszintébb egyet-

értésben a mi kedves és hű alattvalóinkkal békeességet és szabadságot biztosítani országunkban; hogy mi a törvényes fejedelem legszentebb kötelességének ismerjük, a törvények uralkodását, és a béke fenntartását minden erővel megőrzeni.“ Kopenhága mart. 24. Frídrík. Molteke, az álladalmi tanácselnöke.

Mintegy ugyanazon időben Kopenhágában a király tudtára adá répének, miszerint ha concessiói az illetők által visszavettetének, Dánia méltóságát összes Dán népével fenntartandja. — Egyébkint mind a két részen erős hadi készületek történnek.

NAGYBRITANNIA. A londoni lapok csak nem kizárólag a német nagyszerű eseményekkel foglalkoznak.

Dublinban Mitchell T. az „egyesült Irek“ szerkesztője, O'Brien és Meagher urak lázító beszédek miatt elfogattak, s a rendőri bíróság által kihallgatva csak biztosítás iránt eresztettek szabadon. April 15-kére a „királyné táblája“ eleibe vannak idézve. Kijelenték a népnek, hogy ok a tőlök kitelhető erélyel imi s szónokolni ezentul is fognak.

ÉSZAKAMERIKA. Uj-yorkból mart. 4-kéről szóló tudósítások szerint a whiggek azt határozták, hogy a Mexicóvali béke-tractatust el nem fogadják, s e szerint az legalább mostani alakjában hihetőleg helybe nem hagyatik. Egyébkint kétség nincs, hogy új egyezkedések fognak Mexicóval történni.

Ostindiából semmi új.

OROSZORSZÁG. Pétervár, mart. 15. A parisi események nálunk csak 10 nap óta vannak hitelesen tudva, s már is minden hadi szint öltött magára. Minden, szabadsággal levő katonák april 1-én seregeiknél

tetteles szolgálatra jelen lenni tartoznak. E pillanatban hajtattott végre a múlt sept. rendelt nagy ujonezállítás, mely a hadsereg kiegészítésére a birodalomnak egy évben egyik, más évben másik felét szokta érní, ez idén azonban a mindenütt uralkodó, de most már lassankint szűnni kezdő cholera miatt rendkívül sokáig halogattott. Az ujonezok a fegyverbe szólított tartalékokkal mintegy 300,000 katonával szaporítandják az activ hadsereget. Mihelyt a tartalék a hadtestekre megalakult és a hadsereghez csatlakozott, tüstint s már tán jövő aprilben fog mobilissé tétetni s déli Lengyelországban összpontosíttatni. Hogy a gardeok is hasonló rendeltetést fognak nyerni, kétségtelen, mert a csár pár nap előtt egy diszlegés alkalmával személyesen szerencsét kívánt nekik a legközelebb várandó táborozáshoz.

Ostrowo, mart. 20. (N. Cor.) Bizonyos, hogy Kalischban és az egész határvonalon 30,000 orosz katona vonatik össze. Kalischban már 600 katonatisztre van szállás rendezve. Néhány igen kevés átesempészett lapot kivéve, a porosz határtól 1 mfdnyire úgy szólván mit sem tudnak a világ mozgalmairól.

SCHWEIZ. A szövetségi alkotmányt átvezető bizottmány tegnapi ülésében a két kamarai rendszer elfogadtatott. A Tagsatzung 44. követből álland; minden egész kantonnak 2 szava, fél kantonnak 1 szava leendő. Az ugy nevezett képviselő tanács (felső ház) szövetségi választó kerületenkint választatik. — Az eddigi főhely egy 3 évenkint választandó 5 tagu szövetségi tanácsal váltatik fel.

Felelős szerkesztő — Vida Károly.

Hivatalos tudósítások.

(158) 148. Már (4, 0) (193) **Váltótörvényszéki idézés.** (2, 3)

Szerdán és csütörtökön

a legközelebbi

APRIL 5. és 6-kán

visszavonhatlanul bekövetkezend

elő- és fő-húzása

a nagy

JÓSZÁG-

ARANY- ÉS EZÜST-LOTTERIÁNAK,

mellyben a szép és jövedelmes

két ház

68. és 79. sz. a. BADENBEN, BÉCS mellett

vagy helyettök készpénzben 200,000 forint v. cz. lesz megnyerhető.

E nagy sorshúzás szokatlan mennyiségű

13,800-ra menő valóságos nyerőszámokat

foglal magában,

t. i. részint kihúzottakat, részint elő- és utó-nyerőszámokat

fél milliónyi

azaz 500.000 váltó forintnyi értékkel,

felosztva 40 nagy nyerőszámokra

200,000	2000	1200	1000	1000
25,000	2000	1200	1000	1000
15,000	1500	1100	1000	1000
12,000	1500	1100	1000	1000
5,000	1400	1100	1000	1000
3,000	1300	1100	1000	1000
2,000	1200	1100	1000	1000
2,000	1200	1000	1000	1000 fital,

továbbá 13,760 mellényerőszámokra

500 — 400 — 300 — 250 — 200 — 125 — 120 — 117 — 100 stb. fital.

A sorsjegy ára 4 ft pp. Bővebb leírást nyújt a sorshúzási terv. Bécs 1848. januárban.

PERISUTTI G. M.

es. kir. szab. nagykereskedő.

 Pesten a sorsjegyek **Luett M.** urnál, valamint több más hiteles keresk désekben kaphatók.

Tulajdonos Borsos Márton. — Nyomtatja Landerer és Heckenast.

(193) **Váltótörvényszéki idézés.** (2, 3)

Vasmezei Surány helységben lakozott Motesiczky István mostani holtartózkodása nem tudván, az ellene Weisz E. által indított 2500 p. ftos váltó ügyben a vlt. II. r. 214-ik §-a rendelkezés képest a pozsonyi e. b. váltótörvényszék előtt leendő megjelenésre 1848-ik évi april 29-ik napjának reggeli 9 órája tüzetik ki, meg nem jelenése esetében részére gondnokul Mossóczy Lajos váltóüggyévé nevezetvén. Pozsonyi kir. vlt. szék 1848. évi mart. 16-án.

(191) **Bírói elhalasztás.*** (2, 3)

A Tisza szabályozása tárgyában eljáró nádori bíróság f. évi sz. György hó 15-ik napján Miskolcz városában tartandott bíraskodás határidejét — a fenforgó rendkívüli körülmények közt — nádor ő t. k. felsége szűkegesnek látván ez uttal kegyesen elhalasztatni: ezen bírói elhalasztás rendje az illető felekkel mint szintén a bíróság eszített tagjaival ezenem azon hozzáadással közöltetik: hogy a körülmények változtával, a további intézkedés annak idején fog az érdekletteknek tudomására jutatni. — Kelt Pozsonyban mart. 29-én 1848.

Szent-Ivány Vincze mint ezen nádori bíróság elnöke. Tisztelettel s hofni bizalommal szolítatnak fel a Pesten megjelenő hirlapok t. cz. szerkesztői: hogy ezen közönyt illető hirdetvnyt becses lapjaikban mielőbb szintén felvéttetni sziveskedjenek.

(194) **Arverési hirdetemény.** (2, 3)

A nmlgu magyar kir. udv. kincstart kegyes jóváhagyásából folyó év april 26-án Tarczalon a k. tisztartói laknál tartandó nyilvános arverés alkalmával 1847-ik évi tokaji uradalmi termésű 113 bordó közönséges, és 2 hordó 4 puttonos mászlás bor, készpénz lefzetése mellett el fog adatni. — Kelt Miskolczon februar hó 4-én 1848.

(190) **Ajánlkozás.** (2, 2) (200) (1)

Egy a nevelésben jártas fiatal, alkalmazást ohajt Pesten. Bővebben a kiadó-hivatalnál.

(199) **Óvás.** (1, 3)

Özvegy Tóth Ádámné született Bolla Anna halalos ügyében hitelesen azon nyilatkozatot tette, miszerint értésére esvén, hogy a nevére egy 4 ezer pp. ftos — bizonyos özvegy Eszterreicherné részére szóló — adós levél lett volna forgatásban — mely azonban nem az ő tudtával készült, valamint a reá írt summát is soha fel nem vette — miszerint mindenki figyelmeztetik, hogy a nevezett adós levélről mint hamis, és érvénytelenül ójja magát. Bolla Lajos mint Bolla Anna örököse.

Heckenast Gusztáv

pesti kiadó könyvtáros által kapható:

KÖLCSEY FER.

minden munkái.

Báró Eötvös J., Szalay L. és Szemere P. szerkesztése alatt.

V. kötet, Kölcsey arcképével. 8-rét. Finom vevőlap. csinosan füzve 8 ft pp.

Heckenast Gusztáv

pesti kiadó könyvtáros által kapható:

Második kiadás!

Disz nyomtatás.

AZ ÁRPÁDOK.

Történeti Balladák-, Legendák- s Mon-dákban.

Irtá **Garay János.**

N. 8-rét. Pesten 1848.

Disz kötetben 3 ft 20 kr. pengőben. Füzve . . . 2 ft pengőben.

(192) (2, 3) **A „Képesujság“ szerkesztősege.** (2, 3)

A t. cz. k. postamester urak, folyó év Szent-György hava 16-ik napjára. Pestre, újvilág-utca 603-ik számú házban való megjelenésre vagy szeméjlesen, vagy megbizottjok általi megjelenésre ezenem tisztelettel felszólítatnak. **Gubody.**

Heckenast Gusztáv pesti könyvtáros és kiadónál megjelent és minden hiteles könyvtárosnál kapható:

HANGOK az **EMBERISÉGHEZ.**

Irtá **Hiador.** Kis 12-rét. Pesten 1848. Füzve 48 kr. pp.

HATTYÚDALOK. Irtá **Hiador.** Kis 12-rét. Pesten 1848. Füzve 48 kr. pengőben.